

Conner Rousseau – Sinti en Roma

Het cultureel analfabetisme van sommige politici

Zigeuner sind im allgemeinen wie juden zu behandeln

Erwerb von Alt Rehse durch die Nationalsozialisten

Denn gerade die Geschehnisse zu Zeiten des Dritten Reiches sind es, die heute noch wie ein Alptraum über dem Dorf liegen. Denn - und da sind sich in- wie ausländische Historiker einig - der Leidensweg unzähliger Juden, Sinti, Roma und des in der faschistischen Rassentheorie so genannten "unwerten Lebens" in die Vernichtungslager begann nicht etwa am Berliner Wannsee, nein, das geistige Rüstzeug für die Bedienung der Tötungsmaschinerie holten sich deutsche Ärzte auch und zuerst in Alt Rehse. Und zwar unter federführender Mitwirkung der Kassenärztlichen Vereinigung Deutschlands. Wie aber konnte es dazu kommen, dass die Nationalsozialisten die Geschichte dieses kleinen Dorfes so nachhaltig geprägt haben?

Het zigeunervraagstuk illustreert beter dan elke andere problematiek het feit dat we nog steeds niet in het reine zijn gekomen met het Europees racistisch verleden.

Toen de Vlaamse artsen in 1941 de *Ärztelührerschule* van Alt-Rehse bezochten was het voor hen waarschijnlijk evident dat in de cursus Rassenhygiëne de vermeende gevaren van de *Mischlinge* en *Mischblut* voor een "gezonde" gemeenschap werd onderwezen.

In Alt-Rehse werd onder meer les gegeven door de antisemiet Alfred Rosenberg die de basis legde voor de grondbeginselen van de rassenleer van de nazi's.

Het antisemitisme en de anti-zigeunerpolitiek waren wijd verspreid in die periode.

Toch verschilt het' antiziganisme ' fundamenteel van het antisemitisme . De Jodenhaat ging veel verder dan extreem racisme. Ze beoogde een volledige destructie van de joodse mens als drager van het' geheugen van de mensheid'.

De jood moest vernietigd worden vanaf zijn geboorte tot zelfs na zijn dood... zodat ook de graven werden vernield.

Tachtig jaar later kampen we in Europa nog steeds met een rassenhaat tegen de Roma en de Sinti. Deze is weliswaar verschoven van een biologisch racisme naar een cultureel racisme, waarbij de 'biologische component' meer verdoken is.

Het cultureel racisme wordt op de spits gedreven door ethno-regionalistische en ethno-nationalistische partijen die de haat tussen de gemeenschappen versterken.

In de Europese politiek blijven er op zijn minst grote vraagtekens rond deze problematiek. De ambivalente houding van Europa ten opzichte van de zigeuners is in tegenspraak met de grote Europese principes van mensenrechten en het vrije verkeer van individuen. Dit heeft nefaste perverse gevolgen voor deze gemeenschap.

Doorheen het zigeunervraagstuk kunnen we de verschillende gevaren ontwaren in de huidige en toekomstige wereld waarin de Westerse maatschappij zichzelf voorstelt als de gouden standaard in het verdedigen van de mensenrechten.

Alle singulariteiten (individuen, volkeren culturen en hun kunst) moeten uit de weg geruimd worden als zij niet voldoen aan het ultraliberaal denken.

We kampen nog steeds met een aantal existentiële vragen in onze postmoderne maatschappij waar het neodarwinisme overheerst :

wat is een individu? (singulariteit van de mens) We hebben hierop reeds gewezen in de arts-patiënt relatie.

wat is een volk? Wat is een cultuur ? (singulariteit van een volk) Zullen de volkeren 'gefolkloriseerd' worden in het kader van de mondialisering ? De singulariteit van culturen of volkeren wordt enkel aanvaard als zij dienstig kan zijn in de 'culturele productiviteit' zoals bijvoorbeeld toerisme of gastronomie. Als zij ons echter op een subversieve manier interpelleert op ons Westers functioneren wordt het problematisch.

Het niet aanvaarden van de Zigeuners als volk met als alibi hen te willen 'sedentariseren' en integreren om van hen betere (productieve) burgers te maken, leidt in realiteit meer tot hun isolatie in de maatschappij.

Nomadisme of niet, de zigeuners worden door een deel van onze bevolking als parasieten, asocialen of criminelen beschouwd wegens hun vermeende 'non productiviteit'.

Het 'dehumaniseren' van mensen is steeds de eerste stap geweest van uitsluiting, nadien van vervolging en biologische destructie.

Wat zijn de drijfveren ? Haat, angst of jaloersheid voor mensen die in het imaginaire nog vrij zijn ondanks hun armoede ?

Het zigeunerprobleem is alleszins illustratief voor onze huidige maatschappij waar enkel rentabiliteit telt. In dezelfde lijn blijft ook het lot van ouderlingen en gehandicapten onzeker in het paradigma van het neoliberalisme.

[Dr Yves Louis](#)